

Richtlijnen en protocollen

Anita Smits v.d. Camp

Radboudumc

Inhoud presentatie

- Wat is een (EB) richtlijn
- Wat is een protocol
- Verschil tussen richtlijn en protocol
- Belang van richtlijnen
- Wat is implementatie – theorie
- Waar kunnen we de richtlijnen vinden

Radboudumc

Wat is een richtlijn?

- Hulpmiddel bij het slaan van brug tussen theorie en praktijk
- Primaire doel: verbeteren van kwaliteit van zorg aan patiënt
- Meerdere definities van richtlijnen die in principe op hetzelfde neerkomen

- V&VN hanteert volgende definitie:

Een richtlijn is een document met aanbevelingen ter ondersteuning van zorgprofessionals en zorggebruikers, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van zorg, berustend op systematische samenvattingen van wetenschappelijk onderzoek en afwegingen van de voor-en nadelen van de verschillende zorgopties, aangevuld met de expertise en ervaringen van zorgprofessionals en zorggebruikers (AQUA-leidraad, 2021).

Radboudumc

Wat is een Evidence Based richtlijn?

Evidence based richtlijnen zijn gebaseerd op:

- Wetenschappelijke onderzoeksresultaten
- Klinische ervaring
- Voorkeuren van patiënten
- Beschikbaarheid van hulpmiddelen¹ (Cullum, 2000)

Radboudumc

Belang van richtlijnen (1)

Waarom zou verpleegkundige/verzorgende richtlijn gebruiken?

- Zorgverlener weet daardoor wat de beste wijze van handelen is
- Voorkomt dat verschillende zorgverleners dezelfde patiënt op verschillende manier verzorgen en behandelen
- Zorgverlener kent ook de rol van andere disciplines in zorgproces
- Zorgverlener kijkt continu kritisch naar mogelijkheden van door hem/ haar te verlenen zorg

Radboudumc

Belang van richtlijnen (2)

- Van richtlijn mag men afwijken mits goed beargumenteerd en gedocumenteerd
- Steeds dient zorgverlener af te wegen of de aanbeveling in de richtlijn van toepassing is op de specifieke situatie van de patiënt
- Een richtlijn beschrijft optimale zorg bij de 'gemiddelde' patiënt met een bepaalde aandoening of symptoom
- Richtlijnen stimuleren daarmee het kritisch denken van zorgverlener en spreken de vakinhoudelijke deskundigheid van betrokken professionals aan

Radboudumc

Waar kan ik richtlijnen vinden/ weet ik of ze kwalitatief goed zijn?

Beoordeling kwaliteit

- AGREE instrument
- Goedgekeurd door National guideline clearinghouse
- Goed gekeurd door beroepsverenigingen

Bijvoorbeeld

- V&VN (verpleegkundige richtlijnen)
- Richtlijndatabase.nl (Medische specialistische richtlijnen)
- EAU, guidelines
- Pallialine.nl (palliatieve richtlijnen)

Radboudumc

Wat is implementatie?

- Van Latijnse werkwoord implére, “invullen” of “vervullen” Is de invoering van een nieuw systeem, plan, idee, model, ontwerp, standaard of beleid in een organisatie <http://nl.wikipedia.org/wiki/Implementatie>
- Procesmatige en planmatige invoering van vernieuwingen en/of verandering van bewezen waarde met als doel dat deze een structurele plaats krijgen in het (beroepsmatig) handelen, het functioneren van organisatie(s) of in de structuur van de gezondheidszorg <http://www2.bsl.nl/zorgcontext/> <http://glossarium.regieraad.nl/Implementatie>

Radboudumc

Implementatie - theorie

Kennis- of oriëntatiefase: *'Ik weet dat het er is'*

Overreden- of inzichtfase: *'Ik vind het wat/ ik vind het niets'*

Besluit- of acceptatiefase: *'Ik zie in wat het is, ik vind het de moeite waard'*

Implementatie- of veranderingsfase: *'Ik ga het uitproberen'*

Aanpassing- of behoudfase: *'Ik ga het in mijn dagelijkse handelingen toepassen!'*

Radboudumc

Voorbeeld implementatie richtlijn in NL

- Richtlijn blaasinstillatie op richtlijndatabase.nl
 - Zelfs vertaald naar Europese richtlijn via EAUN
- 2013: Catheterisation- indwelling vertaald door urologie verpl.
- 2014: Catheterisation- urethral intermitterent vertaald door CV&V
 - + Update Nationaal patiënt informatie folder

Radboudumc

Welke voordelen zie ik ??

- Heel blij met richtlijn blaasinstillaties.
- Werkwijze in heel Nederland gelijk.
- Onderbouwen naar artsen/ instelling waarom iets wel of niet moet.
- Bij vragen collega's niet meer elke keer op zoek naar onderbouwing antwoord > opzoeken in de richtlijn
- Vragen patiënten beantwoorden n.a.v. literatuur en/of vanuit mijn expertise
- Richtlijnen zijn richtinggevend, onderbouwd afwijken mag

Radboudumc

Waar kunnen we richtlijnen vinden?

- www.VenVN.nl/richtlijnen
- EAUN / guidelines(europese richtlijnen, engels)
- NVU/richtlijnen
- www.richtlijndatabase.nl

Radboudumc

Radboudumc